

L Puduži rajons
GALVĒNĀ
BIBLIOTĒKA

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Sestdiena, 1995. gada 23. decembris

Nr. 95 (6650)

Mīļie, uzticīgie «Novadnieka» lasītāji!
Lai svēts miers un klusa mīlestība ir Jūsu mājās!
Lai veseli ir Jūsu bērni! Lai galdā netrūkst dienišķās maizes rieciena!
Lai domās labestības zelts, bet rokās – dāsnuma sudrabs!
Lai gaiši un skaisti ir Jums šie Ziemassvētki!
Sveicam katru no Jums un sirsnīgs paldies visiem,
kuri neaizmirsā un apsveica mūs.

Viņi ir mums līdzās

«Cilvēku bagātība nav latos un dolāros...»

Viss sākas ar sniegotu klajumu, pa kuru aizauļo vējaini kumeļi. Un viss arī beidzas ar sniegotu klajumu. Tikai zirgu skrējiens ir rimtāks un smagāks, jo aiz muguras dienas un nakts vesela gada garumā.

Mēs tik ļoti steidzamies dzīvot, ka reizēm pat isti nepamanām, cik vējaino kumeļu mums garām aiztraukušies. Un kur palikuši tie ļaudis, kuri turējās līdz šim nevaldāmajam skrējenam? Vēl pavisam nesen viņi bija darbu un problēmu mutuli, tagad ir nedaudz pierimuši — palaiduši uz priekšu tos jaunos, tos nerimtīgākos. Bet aizgājušajos gados padarītais ir saglabājies. Gluži kā ragavu sliedes sniegotajā klajumā, kur katrs ceļa grumbulītis, katrs nelidzenums un zariņš atstājis savu nospiedumu.

Šajā liriskajā Ziemassvētku noskaņā, kad gaisā ikviens jūt Žēlsirdības un Mīlestības eņģeļu spārnu švikas, laikraksts «Novadnieks» iesāk ceļu pie mūsu laikabiedriem. Pie cilvēkiem, kuri pirms kāda laika ir bijuši pašā dzīves centrā, bezgala daudz darījuši pilsētas un rajona labā, strādājuši, cīnījušies, mīļējuši un cietuši. Viņi arī tagad ir mūsu vidū — tikai nedaudz pagājuši maļiņā, lai bez steigas vērotu dzīvi.

Mēs, žurnālisti, iesim pie šiem cilvēkiem, aicināsim viņus stāstīt par piedzīvoto un pieredzēto, lūgsim dalīties pieredzē un zināšanās. Tāpēc aicinu visus — nebūsim no tās zemes, kur vecos ļaudis ragutiņās velk uz mežu nomirt! Turēsim cieņā un godā viņu mūža veikumu, lai arī tas pagājis citā sistēmā un citā sabiedriskajā iekārtā!

Cienījamie laikraksta lasītāji, rakstiet un zvaniet mums, lai atgādinātu par cilvēkiem, kuru mūža gājums un veikums būtu pelnījis, lai tajā ieklausās. Visi kopā mācīsimies no viņiem mīlestību, labestību un satīcību — lai miers mūsu Latvijai un cilvēkiem labs prāts!

*****

Tagad droši vien tikai retais atceras, kas notika 1968. gadā 21. martā. Tā bija diena, kad par direktoru jaunās Preiļu siera rūpnīcas celtniecībai nozīmēja Pēteri Zukuli. Līdz ar to sākās jauns pavērsiens pilsētas un rajona dzīvē. Kārklu krūmiem un prieditēm aizaugusi nokalnīte, purvainā ieleja kļuva par būvlaukumu, kurā pamazām auga un pēc četriem gadiem arī izauga rūpnīcas korpusi.

Kopš tālā 21. marta Preiļu siera rūpnīcas ikdienu divus gadu desmitus bija nesaraunami saistīti ar direktoru. Var jau teikt arī citādi, ka Pētera Zukuļa dzīve tajā laikā nebija iedomājama bez rūpnīcas cheim, bez cilvēkiem, bez dzeltenajām piena cisternām, kuras līdzīgi darbīgām kamenēm ziemu un vasaru veda uz Preiļiem savu vedamo.

Sirms un smaidīgs Zukuļa kungs mūs sagaidīja Ziemassvētku priekšvakarā. Tikpat optimistisks, runīgs, ar savu stingru pārliecību un vērtējumu, tāds, kādu viņu pazina kolēģi, kādu zināja augstāku un zemāku rangu priekšnieki Rīgā un Maskavā. Vienīgā atšķirība ir tā, ka jau septi-

ņus gadus pēc nelai- mes ga- dījuma slimība viņam ne- ļauj celties, iet, darīt un rīkot.

Mēs neva- ram pretoties likteņa lēmu- mam, vienīgi stiprināt savu gribasspēku un pārliecību, ka jāiztur.

Pēteris Zukulis daudziem no mums var būt spilgts paraugs tam, kā spodrināt gribu un pacietību nest savu nastu līdz galam. Tāpēc ieklausīsimies viņa pārdomās par nodzīvotajiem gadiem, par šodienu.

— Nedomājiet, ka tikai tagad dzīvē ir vienas vienīgas problēmas. Gluži otrādi, patlaban vadītājiem strādāt ir daudz vieglāk, vienīgi nodokļu nasta pārāk smagi spiež. Mēs savā laikā jutāmies kā sasietām rokām un kājām, neko nevarējām patstāvīgi izlemt un izdarīt. Ilgus gadus biju rūpnīcas vadītājs ceha priekšnieka statusā bez sava zīmoga un paraksta bankā.

Lēni un pamazām toreiz virzījās uz priekšu darbi. Kad 1972. gada 30. novembrī valsts komisija rūpnīcu pieņēma ekspluatācijā, nevarējām iedomāties, ka pēc dažām dienām Maskavā jau būs sūdzība par attīrīšanas iekārtām. Labi, ka pāris dienu laikā celtnieki visu izdarīja — Maskavas pārbaudītāji palika tukšā. Bet cik nervu un uztraukumu tas prasīja...

Pirmā produkcija bija sviests. Bet jau septiņdesmit trešā gada janvārī nāca pirmais «Čeders» — jauna marka, jauna tehnoloģija, kādas nebija visā savienībā. Arī valsts standartu komitejai interesanti, bija kur kašķi meklēt. Jau septiņdesmit piektajā gadā sasniedzām plānotās jaudas — 2200 tonnas gadā. Piedalījāmies visādos konkursos, pēc gada kļuvām Vissavienības laureāti celtniecības jaudu apgūšanā. Man par to — Ministru Padomes prēmija.

Droši varu teikt, ka mūsu «Če-

ders» nav sliktāks par jebkurā Rietumeiropas valstī ražoto. Par to personīgi pārliecinājos vairākās degustācijās. Gudri vīri centās visu brāķēt. Bet sieri tādās reizēs reģistrēti ar numuriem. Un izrādījās, ka visgaršīgākais ir tieši mūsu ražojums. Tātad, protam un arī varam turēties pasaules līmenī. Tikai daudzreiz nemācējām sevi aizstāvēt un pierādīt savu taisnību.

Ražošana — tā ir istenā politika. Un nevajag klausīties, ka valdībai jābūt politiskai. Ja stabili un pārliecināti strādās uzņēmumu vadītāji, ap viņiem tad veidosies arī stabili, darbaspējīgi kolektīvi. Arī ražošana būs ar plusa zīmi. Tas pats notiks visā valstī. Plauks ekonomika, plauks arī politika.

Nesaprotu, kā var pastāvēt stabila valdība, ja ministri nezina, kas notiek valstī? Skatos televīziju, klausos radio un redzu, ka mūsu valdības vīriem un deputātiem vairāk interesē nevis Latvijas nākotne, bet krēslī valdībā un jauni mersedesi. Tas, ka vairākus mēnešus pēc vēlēšanām valstī joprojām nav valdības, manuprāt, ir traģēdija. Viss atgādina situāciju, kad vairāki grupējumu vadoņi dala ietekmes sfēras līdz beidzot sāk plūkties. Kad citi nāk viņus šķirt, šie bezkaunīgā kārtā vienojas un metas jaunpienācējiem virsū.

Es nepretendēju uz absolūtu patiesību. Bet vienu gan zinu — bagātība ir cilvēka smadzenēs, godīgumā, attieksmē pret darbu un sabiedrību. Man svarīga bija nevis ondatras vai prasta trušādas cepure, bet galva zem tās. Ja mūsu vadītājiem tur augšā būtu gudras galvas, nebūtu izpuitinātas finanses, panīkusi lauksaimniecība, likvidēta rūpniecība. Ar skaistu runāšanu par privatizāciju

lauciniekiem tikai sajauc prātus. Tagad nav ne kolhozu ne femu. Cilvēki gluži vienkārši nesaprata, ka tas, kam viņi plēš jumtu nost, nav valsts, bet mūsu pašu manta, kurā ieguldīts ilgu gadu darbs un nauda.

Un ko Latvijai var iemācīt amerikāņi vai austrālieši? Ja viņu mītnes zemes pusgadsimta laikā būtu izbaudījušas piecu sistēmu nomaiņu vienu pēc otras, kā tas notika Latvijā, sen būtu izputējušas...

Mums pašiem jāmacās strādāt un saimniekot, būt vienlaikus psihologiem, sociologiem, ekonomistiem un tā tālāk. Vajag mācīties, kā izmantot to, kas vēl palicis, lai gūtu peļņu. Gan siera rūpnīcu, gan linu fabriku, kas joprojām stāv tukša. Ik gadus zaudējam miljoniem latu, ko varētu saņemt no bagātās Eiropas, kur linus tur lielā cieņā. Nekādā ziņā nepiekrītu dažu valstsvīru teiktajam, sak, kam jāizput, tas izputēs... Tā nav saimnieka un brīva cilvēka cienīga runāšana.

Septiņus gadus vērodams dzīvi no malas, nevaru dot padomus, kā rīkoties konkrētā gadījumā. Lai to darītu, ik stundu jābūt iekšā dzīves mutulī, darbā. Ja brīdi palaid garām, piedodiet, vilciens jau aizgājis... Aizgājis arī mans vilciens, bet tāpēc nevainoju nevienu, ka šo un to viņi nedarīja tā, kā būtu darījis es. Viņi bija tiesīgi lemt un rīkoties paši. Gluži tāpat kā, nevienam neprasot, darītu es.

Paldies akciju sabiedrības «Preiļu siera» ļaudīm un vadībai, ka neaizmirst mani un palīdz! Paldies visiem, kas mani vēl atceras!

Tā nav tiesa, ka no acīm prom, tā no sirds laukā. Bijušo sierinieka direktoru pilsētā un rajonā atceras. Ne velti dzīvojamo namu masīvu, ko viņš uzcēla, daudzi joprojām sauc par Zukuļmuižu. Un atceras viņa aso un taisno valodu, spēju vienmēr atrast vajadzīgos cilvēkus, kuri torēz «aizlika vārdu» un siera rūpnīcai bija materiāli celtniecībai, nauda iekārtu rekonstrukcijai, valūta (to-reiz!) rezerves daļu iegādei.

Visu aktīvo mūža daļu Pēteris Zukulis bija riska cilvēks. Tagad var tikai iedomāties, kāda būtu rūpnīca un mūsu pilsēta, ja ne toreizējā nelaime pirms septiņiem gadiem. Arī tagad viņš priecājas par sniega baltumu, par Ziemassvētku tuvumu. Savas sieviņas Helēnas mīlēts un apčubināts, tuvu un tālu draugu un paziņu cienīts.

Viss, nu viss ir, lai Jauno gadu sagaidītu,-

Pār laukiem samta sega klāta,

Pār upēm kristāltīkli kalti

Un logos ledus puķes zied.

Nu nāc!

Un dāvini mums visiem

Sauli, laimi, prieku!

Ar šiem Pāvila Vilipa vārdiem Pēteri Zukuli sveica un pie viņa viesojās rajona padomes sociālās aprūpes nodaļas vadītāja Juta Fadejeva, Lidija Kirillova un Jānis Silickis.

